

ครั้งที่ ๑

สิงหาคม 2555

กลุ่มชาวอุรุกรลาไวยจ

บ้านสังกาอู๋ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่

อารี ปาจัก

อุรุกรลาไวยจ

พิธีกรรมลอยเรือ

ภาพถ่ายโดย : นางสาวณัฏฐมน โรจนกุล

โครงการ “แนวทางในการศึกษาศักยภาพของชุมชน เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอุรุกรลาไวยจ บ้านสังกาอู๋ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่”

อารี ปาจัก

อุรักลาโว้ย

พิธีกรรมลอยเรือ

ภาพถ่ายโดย : นางสาวณัฐมน โรจนกุล

โครงการ “แนวทางในการศึกษาศักยภาพของชุมชน เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอุรักลาโว้ย
บ้านสังกาอู๋ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่”

อุรควาโยจ

อารี ปาจัก

ผู้เขียน : จันทราพันธ์ ทะเลลึก
ศันสนีย์ ทะเลลึก
กัณทิชา ทะเลลึก
ทวีชัย ทะเลลึก

ผู้ตรวจ : สมจิตร ทะเลลึก
บุญทิน ช้างน้ำ
สุทิน ทะเลลึก
นิรัตน์ หาญทะเล

ผู้ให้ข้อมูล : ประกอบ ทะเลลึก
สมใจ ทะเลลึก
มะราสี ทะเลลึก
ร่อหราน ทะเลลึก
แหมะหรี ทะเลลึก

ประสานงานการผลิต :
กุมารี ลากาการณ์
รณกร รักรัษวงศ์
อัจฉราภรณ์ ถาวรพัฒน์

ออกแบบกราฟิก : สุมาลี หาญยศ

ภาพประกอบ : ณิชมน โจรจนกุล

สารบัญ

ตัวหนังสือภาษาอุรุกรักลาโวยจ 1

ความเป็นมาของพิธิลอยเรือ 7

ลากู บวยจ ปราฮู ปาจัก 13

บาโฮะ กาญ ฟูล้ย ฮ่ามา กาญกูเมอ 15

บวยจ มีตา ดาโตะ 21

นารี บานา 35

ตีเมา ปราฮู 25

บาวา ปาจัก 33

เลบาล 37

อารี ปาจัก 39

บาโฮะ กาญ พาดัก 43

บวยจ อายะ อุบัยจ – มานี อายะ อุบัยจ 47

ตัวหนังสือภาษาอุรุกรลาโวจ

ตัวหนังสือ หรือ ระบบตัวเขียน ภาษาอุรุกรลาโวจ เป็นผลงานจากโครงการวิจัยเพื่อฟื้นฟูภาษาอุรุกรลาโวจที่มีที่มวิจัยชาวอุรุกรลาโวจบ้านสังกาอู๋ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ เป็นผู้จัดทำ โดยได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหิดลและได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

การจัดทำตัวหนังสือภาษาอุรุกรลาโวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อการฟื้นฟูภาษาอุรุกรลาโวจ โดยใช้ตัวหนังสือที่สร้างขึ้นมาสำหรับใช้บันทึกเรื่องราว เรื่องเล่า นิทาน ตำนาน องค์ความรู้ ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของชาวอุรุกรลาโวจด้วยภาษาอุรุกรลาโวจ ซึ่งตัวหนังสือภาษาอุรุกรลาโวจที่ใช้บันทึกเรื่องราว “อารี ปาจัก” หรือ พิธีลอยเรือ ในหนังสือเล่มนี้ มีลักษณะที่

ในการจัดทำตัวหนังสือดังนี้

1. ตัวหนังสือต้องเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคมภายนอก โดยในที่นี้ได้เลือกใช้ตัวอักษรไทยในการเขียน
2. ตัวหนังสือง่ายต่อผู้ใช้ ไม่ซับซ้อนจนเกินไป
3. ตัวหนังสือต้องแสดงลักษณะของภาษาได้มากที่สุด สามารถเขียนแทนเสียงพิเศษในภาษาได้ เช่น “ก” ใช้เขียนแทนเสียงพิเศษในภาษาอูร์กลาโวยจที่ออกเสียงคล้ายกับเสียง “ก” ปกติ แต่มีการออกเสียงที่ต่างกัน เช่นคำว่า “กึกึ” ที่แปลว่า “ฟัน”

กึกึ

=

4. ใช้ตัวหนังสือ 1 ตัว แทน 1 เสียง และไม่ใช้ตัวอักษรสูงในการเขียนภาษาอูร์กลาโวยจ เนื่องจากตัวอักษรสูงจะมีเสียงวรรณยุกต์ติดมากับตัวอักษร ซึ่งจะต่างจากระบบเสียงพื้นฐานของภาษาอูร์กลาโวยจที่ไม่มีเสียงวรรณยุกต์ เช่น ไม่ใช้ตัว ส - ศ - ษ แต่ใช้ตัว “ซ”, ไม่ใช้ตัว “ช” แต่ใช้ตัว “ค”, ไม่ใช้ตัว “ห” แต่ใช้ตัว “ฮ”
5. ใช้สัญลักษณ์สม่ำเสมอ อย่างเป็นระบบ

6. สามารถใช้เขียนครอบคลุมภาษาอูร์กลาโวจในพื้นที่อื่น ๆ ได้
7. ตัวหนังสือสามารถพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ได้
8. ตัวหนังสือต้องเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบราชการได้ กล่าวคือ ภาษาอูร์กลาโวจสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ภาษาไทยได้ ด้วยการใช้อักขรไทย

ข้อสังเกตอย่างหนึ่งของการเขียนภาษาอูร์กลาโวจในหนังสือเล่มนี้ คือการไม่ใช้วรรณยุกต์ในการกำกับเสียงตัวหนังสือ เนื่องจากระบบเสียงพื้นฐานในภาษาอูร์กลาโวจไม่มีเสียงวรรณยุกต์ แต่ในภาษาพูดตามปกตินั้นมีโทนเสียงสูงอยู่ในคำพยางค์ท้ายทุกคำทำให้ดูเหมือนว่ามีเสียงวรรณยุกต์กำกับ ซึ่งในการใช้ภาษาอูร์กลาโวจตามปกตินั้น โทนเสียงสูงหรือโทนเสียงต่ำไม่ได้ทำให้คำมีความหมายคลาดเคลื่อนแต่อย่างใด

ภาษาอุรุกรลาโวจ

พยัญชนะภาษาอุรุกรลาโวจ มี 22 ตัว

ก เกอตับ	ก กีกี	ค คอด	ง งาจิ	จ จีเจด	ช เชอนิ่ง
ซ ซีโปยจ	ญ ญูมาเฆ	ด ดาโวด	ต ตางัน	ท ทก	น นุยฮ
บ บาปี	ป ปราฮู	พ พาพะ	ม มาทู	ย ยาตก	ร รากา
ล ลี่ปัด	ว วัยจ	อ อีกัด	ฮ ฮูร์ก		

ภาษาอุรุกรลาโวย
สระภาษาอุรุกรลาโวย มี 19 ตัว

- ะ	- ำ	- ิ	- ี	จ	ฉ
กฺวอะ	นากำ	อี้ติ	บำนี	กามุง	มาทฺู
เ - ะ	เ -	แ - ะ	แ -	โ - ะ	โ -
พาพะอะ	กำเม	ตาเมะ	แกฺรก	ญำโตะ	รำโม่ยจ
เ - ำะ	- อด	เ - อด	- ัวะ	- ัว	เ - ำ
ญำเมอะ	ตีกอ	เตอเลอ	ลัวะ (ช่องแคบ)	เบอนัว	ลีมา
เ - ีย					
เมียว					

ภาษาอุรุกรลาโวย

พยัญชนะตัวสะกดภาษาอุรุกรลาโวย มี 11 ตัว

-ก สุรัก	-ง ปี่นัง	-ด เดียด	-น ตางัน	-บ ฮาญับ	-ม เคอนัม
-ย ตุบัย	-ยจ มูโลยจ	-ยฮ หุยฮ	-ว เมียว	-ฮ รุมะฮ	

ความไพเราะของพิธีลอบเรือ

เดะ กาลานตุ อุรุกรักลาโวยจ โบะ ฮ่อยจ ปาจัก.
นาตี เดะ อุรุกรักลาโวยจ เบอและฮ บากะ มาแระฮ เดะ
กุนุงเยอรัย. รายา เดะ ลาโวยจ อารอก เบอเซอ
กึเตอ ดูโตะ เดะ ปุเลา กุาซี. กึเตอ บาลี ซี เดะ
ปาตัย รารัย. เดะ เกาะรัง. กึเตอ บากะซี เตอดะ
รอยจ ซาตัก. เดะ ปาตัยจ ญิงปุเตะ.

กึเตอ ดูโตะ เตด ลามา โกะ เซอมียา เดะ
ตุโปะ ฮวยจ. เตด บายี ญาวา. กึเตอ อุรุกรักตุฮ่า
เดะ ตุโปะ. จะ นะ บวยจ กะ นามิ ปี เซอมียา
เดะ ตุโปะ บายี ญาวา. เตด ฮ่อยจ กึเตอ อุรุกรักตุฮ่า
ดูวา อุรุกรัก. จะ ซันยฮ ฮ่ามา จะเจตนา. ญา ญาแฉะ
บูกะ ปี ดูวา อุรุกรัก. ตาฮู กุญา ฮัจยจ กะนามิ.
ปี บวยจ ปราฮู เดะ บูกะ. ยางัน กายู ปูลัย.
ฮ่ามา กูเมอ. นาตี บารัก เปอกะ ปราฮู.

ความเป็นมาของพิธีลอยเรือ

ในอดีตชาวอุรุกรักลาโวจยังไม่มีพิธีลอยเรือ แต่เกิดจากชาวอุรุกรักลาโวจที่เร่ร่อนมาจากกุนุงเยอรัย มาถึงทะเลอันดามัน และมาหยุดจอดที่เกาะกาจิจิ และย้ายมาอีกที่ที่หาดราชาที่เกาะรัง จากนั้นก็ลอยเรือมาเรื่อย ๆ จนถึงเกาะลันตาที่หาดยังปูเตะ

อยู่ที่หาดยังปูเตะได้ไม่นานชาวบ้านก็เริ่มล้มป่วย คนแก่ในหมู่บ้าน 2 คนชื่อ เจะซินัย กับ เจะเจตนา นั่งคิดว่าจะต้องทำอย่างไรดีให้คนในหมู่บ้านหายป่วย นึกอย่างไรก็ไม่รู้จึงพากันไปที่บนเขา เพื่อจะไปทำเรือโดยมีส่วนประกอบเป็นไม้ตีนเป็ดและไม้กำ (ระกำ) เป็นไม้ต่อเรือ

ຕານາ ຫຼືດະ. ເຈະຫີນ້ຍ ສຳມາ ເຈະເຈດນາ ບາວາ
ປຣາສູ່ ທຸຣດ. ກະ ບາວະກຸ ບາຍະ ໂກະ ລູເມາະສ່ ລາໂວຍຈ
ເມະ ປາກິຍຈ ບວຍຈ ລາກຸ ເບອເລະສ່ ເບາະສ່ ບາຣັກ ເຕດ
ບາຣີ. ຫຼືປາ ກະ ບວຍຈ ໂກະ ປູຍາ. ອາເມດ ບຣັຍຈ.
ບາຣັກ ເຕະ ກຣັດ. ຈະ ຫື ເບາະສ່ ເຕະ ປຣາສູ່. ກືເຕອ ອາດາ
ອູຣັກລາໂວຍຈ ປາລູ ກາທາວະ. ເບອເລະສ່ ຫື ໂກະ
ອູຣັກລາໂວຍຈ ບາມັຍ. ຍາຈັ່ນ ອີຈັຍຈ ບາຣູະ ຫື ບາຍີ
ສຳຕີ. ຈະ ເບອເລະສ່ ເປອປັຍຈ ບາຣັກ ເຕດ ບາຍີ ດະສ່.

ຕານາ ຫຼືດະ ບວຍຈ ລາກຸ. ນະ ຮອຍຈ ປູໂກຍ
ເຕະ ນະ ເປອປັຍຈ ດະສ່. ເຈະຫີນ້ຍ ສຳມາ ເຈະເຈດນາ
ລັຍຈ ປູໂກຍຈ ຈະ ບາຍີ ດະສ່. ກືເຕອ ເປອປັຍຈ ປຣາສູ່ ເຕະ
ເປອປັຍຈ ຫື ນະ ຫືດັດ ຫື ສຳມາ ໂກະແຈຢັ່ງ. ເບອເລະສ່
ບາວາ ໂກະ ບາຣັກ ເຕດ ບາຍີ ຫື ເຕະ ກຸນຸ່ງເຍອຣັຍ
ຫື ເລອເບະຮາ ບາຣັກ ນອກ ບາຍີ. ມາໂຮະ ຫຼືໄປະ.

พอทำเสร็จจะขึ้นย กับ เจะเจตนาที่พาเรือลงมายังหมู่บ้าน และชวนชาวบ้านมาทำพิธีและร่วมสนุกกัน การทำพิธีก็จะเอาข้าวสาร และอื่น ๆ เป็นเครื่องคร่ำมาใส่ และนำสิ่งของไม่ดีมาใส่ในเรือ เพื่อจะได้อลอยไปกับเรือ พอชาวอุรุกรักลาโวขเอาของมาใส่ในเรือเสร็จ จะขึ้นย กับ เจะเจตนา ก็ดูเวลาถ้าเหมาะแล้วก็จะเอาเรือไปปล่อย เพื่อนำสิ่งไม่ดี ผากไปกับเรือโดยผ่านบรรพบุรุษ ให้สิ่งไม่ดีลอยไปกับเรือถึงกุงนุงเยอรัย แล้วให้เหลือแต่สิ่งที่ดีเข้ามาในหมู่บ้าน

เลอขี้ยจ ปี เตด ลามา โกะ เซอมียา เดะ
ตุโปะ บายิ ญาวา. โกะ เซอมียา บายิ ฮ่าติ.
กึเตอ เจะซีนัยฮ่ ฮ่ามา เจะเจตนา บวยจ ลากู
ปี บายิ.

กึเตอ ภาโตะฮ่ บวยจ ปี ซา ฑาโฮ่ด อาดา
ดูลา กาลิ. บูลัด น้ม ฮ่ามา บูลัด เซอเบอหลัยฮ่.
นาตี ขี้ยจเบอหลัยฮ่ รอยจ เซอเกอหลับ. กึเตอ ลากู
ปาจัก อาดา ๓ะ ฮีตุ รอยจ กาลานี.

กะกึเตอ จะนะ ฑูโตะ เตด เบอเละฮ่. ญาอาดา
โกะ จีนา กาลา ฮีตุ เมอเลา ๓ีเยบ เตด ฑาฮู้.
กึเตอ บาเกะ ๓ูลัก ซาเบะ ฑาโกยจ. กึเตอ บาเกะ
ปี เดะ ๓าตั๊ยรยา. เตด ลามา บาเกะ มาแระฮ่ เดะ
๓ูโปะลามา ๓ูลัก. จะ นะ ฑูโตะ ฑาปี เตด ลามา
บาเกะ ปี รอยจ ๓าตั๊ย “เซอกา ๓ู”. ๓าตั๊ย ๓ี
ฑูโตะ ๓าตั๊ย ๓ูลา นาตี เตอโละ บายิ. กะกึเตอ
อุรุกรักลาโวยจ จะ ฑูโตะ เดะ ๓ี บายิ ๓ะฮ่. กึเตอ
บวยจ โกะ รุมะฮ่ มียา มากัด ๓ะ ฮีตุ รอยจ ฮีนิ.
อารี ฮ่าบิฮ่ ปาจัก เตด ปี เตอเบะ ลาโวยจ ๓ะริ.

และผ่านไปไม่นาน ชาวบ้านก็เริ่มดีขึ้น เจะซึนัยกับเจะเจตนา คิดว่าถ้าทำกันทุกปี ปีละ 2 ครั้ง คือ เดือน 6 และเดือน 11 ขึ้น 14 ค่ำ แล้วทำให้ชาวบ้านดีขึ้นและมีความสุขจึงยึดถือและปฏิบัติเป็นประจำ ละยเรือตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ปัจจุบันชาวอุรุกรลาโววจได้เปลี่ยนมาจัด ในเดือน 6 และเดือน 11 ขึ้น 13 ค่ำ

ชาวอุรุกรลาโววจอยู่ที่หาดยังปุเตะได้ไม่ทันไรก็ต้องย้ายอีก เพราะมีคนจีนเข้ามาอาศัย และชาวอุรุกรลาโววจพูดไทยไม่เป็น จึงกลัวและพากันย้ายที่อีกครั้ง มาถึงหาดศรีรายา และเข้าไป อยู่อาศัยที่บ้านหัวแหลม แต่ในที่สุดก็ต้องย้ายเรืออีกจนมาถึง ที่หาดสังกาอูซึ่งเป็นที่อยู่ท้ายสุดของเกาะลันตาและเป็นพื้นที่สงบ หลังในพิธีลอยเรือห้ามทุกคนออกทะเลในหนึ่งวัน

ລາກູ ບວຍຈ ປຣາສູ່ ປາຈັກ

ເຕະ ເບອເລະອໍ ບວຍຈ ປາຈັກ. ລູເມາະອໍລາໂວຍຈ ນະ
ອາດາ ເບອກີຣາ. ເບອປາດັຍຈ ນະ ເຕອຈະອໍ ເກອປາລາ
ບາມ້ຍ ຕີກຸ ອຸຣັກ. ອາດາ ລາກູ ບວຍຈ ເຕດ ຜູ່ປາ.

* ເກອປາລາ ລກ ຜ່າ. - ປີ ທາຍາ ບູມອ ຈະ ນະ
ບວຍຈ ປາຈັກ ເຕດ.

* ເກອປາລາ ລກ ດູວາ. - ປີຈາຣະ ກະ ລູເມາະອໍກີຕາ.
ປີຣີ ທາສູ່ ມາຜາມາ. ຈະ ນະ ປີຣີປາດັຍຈ ບວຍຈ.

* ເກອປາລາ ລກ ຕີກຸ. - ພາກີ ກື້ອຍາ ປີຣີ ກະ ລູເມາະອໍ
ກີຕາ., ມານາ ເຕອຈະອໍ + ປີບາໂອະ ກາຍູ ກູເມອ., ມານາ
ເຕອຈະອໍ + ແມະລັຍອໍ ລັຍອໍ. ໂກະ ເອອມີຍາ ບວຍຈ ປຣາສູ່
ປາຈັກ.

ລາກູ ກະ ກີນີ ປີລັກ ທາໂອ້ດ. ນະ ອາດາ ເອອມີຍາ
ບວຍຈ ປີລັກ ກາລີ ດະອໍ., ບາຍະ ພາກີ ກື້ອຍາ ຜູ່ດະອໍ
ດະອໍ ໂກະ ລູເມາະອໍກີຕາ ນະ ເບອກີຣາ ກື້ອຍາ., ພາເຊະ
ປັຍຈ ເບອລັຍອໍ ເກອລັບ. ກູພາ ນະ ບວຍຈ ກະກີນີ

ขั้นตอนพิธีลอยเรือ

ในการจัดงานพิธีลอยเรือ ชาวอุรุกรักลาโวจจะมีการประชุมร่วมกัน โดยแต่งตั้งหัวหน้าจัดงาน 3 คน มีหน้าที่รับผิดชอบต่างกัน คือ

คนที่ 1 ทำหน้าที่ติดต่อกับโต๊ะหม่อว่าจะทำพิธีหรือไม่

คนที่ 2 ทำหน้าที่ประกาศให้ชาวบ้านรู้พร้อมกัน เตรียมตัวจัดงานร่วมกัน

คนที่ 3 ทำหน้าที่แบ่งงานให้กับชาวบ้าน เช่น ใครไปตัดไม้ก่า ใครเป็นผู้ควบคุมการต่อเรือ เป็นต้น

ส่วนใหญ่หน้าที่เหล่านี้จะมีบุคคลที่รับผิดชอบอยู่เป็นประจำทุกปี เมื่อแบ่งหน้าที่กันเรียบร้อยแล้ว ชาวบ้านจะเริ่มดำเนินงานวันแรก ในวันขึ้น 14 ค่ำ ตามขั้นตอน

บาโหฺชะ กาญฺญ ฐุฬฺยํ ชํมา กาญฺญเมอ

กัปปากั ฐุโกย ลาปัด ปากั. โกะ ลูมาชะล
ลาโวยจ นอกเดชะ นะ ชี บาโหฺชะ กาญฺญ. ปาคัยจ
พากั ลูวา. ชี บาโหฺชะ กาญฺญ ฐุฬฺยํ. กุญฺญา กุโตะชะ
ชี มัญฺญา ฐุมอ ลูลฺล. เบนละชะ ชี บวยจ เปอตาเวอ.
มิตา บาโหฺชะ กาญฺญ ฐุฬฺยํ. ชี อาดา บรัยชะ. ชํมา
ดาโวด กุาเนอรุชา. อาเมต อาเย บอชะ. กัเตอ
ตุโตะชะ มาเรอมา. กะกัเตอ ฐุมอ นะมิตา เปอตาเวอ.

กัเตอ ฐุมอ บวยจ เปอตาเวอ ชุตะชะ. เกอปาลา
บาโหฺชะ กาญฺญ ฐุฬฺยํ มาชํมา. ลูมาชะลลาโวยจ นะ
ยาลัด ชี เดชะ กาญฺญ ฐุฬฺยํ มาเรอมา. บาวา บรัยชะ
ชํมา ดาโวด กุาเนอรุชา เดชะ บวยจ เปอตาเวอ
ชูตะชะ ตะชะ. ยัจัน อาระ ฐุเตชะล ตัฏา ฐุฬฺย. ชีชะ
เชอ บาทัก.

ตัดไม้กำ / ไม้ตีนเป็ด

ตอนเช้าเวลา 8 โมงเช้า ชาวอุรุกรลาโวจที่ต้องไปตัดไม้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกไปตัดไม้กำ และกลุ่มที่สอง ไปตัดไม้ตีนเป็ด พอแบ่งกันเสร็จแล้ว กลุ่มที่ไปตัดไม้กำก็พากันเดินขึ้นเขา แต่ส่วนที่ไปตัดไม้ตีนเป็ด ต้องไปหาโต๊ะหมอกก่อน เพื่อไปทำพิธีขอเปอตาวเวอ ขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในการตัดไม้ตีนเป็ดจะต้องมี ข้าวสาร กับใบกาเนอรูซา (ใบเฉียงพร้า) และต่อมาก็เอาน้ำมาผสมและตำพร้อม ๆ กัน ดังนั้น โต๊ะหมอกก็จะให้เปอตาวเวอ

ກືເຕອ ຈີ ຣອຍຈ ເຕະ ກາຍູ ປູລິ້ຍ. ເກອປາລາ
ບາໂອ້ະ ກາຍູ ປູລິ້ຍອໍ. ປິດາ ບວຍຈ ກາຍູ ລູນິ້ຍອໍ.
ເຕະ ເບອເລະອໍ ບວຍຈ ເປອຕາເວອ ດະ. ບາໂອ້ະ ກາຍູ
ປາຟັກ ດູວາ ຕິກາ ເດອປາ. ອາເມດ ນອກ ເບາະອໍອຍຈ
ເດອອັດ.

ກືເຕອ ນະ ອາເມດ ບຣິ້ຍອໍ. ອໍາມາ ດາໂວດ
ກາເນອຣູຊາ ຈີ ສີເບອ ເຕະ ປູອໍດ ກາຍູ ປູລິ້ຍອໍ.
ເຕະ ຈີເລະອໍ ຕາໂຣະອໍ.

ກະກືເຕອ ລູເມາະອໍລາໂວຍຈ. ປາຄິ້ຍຈ ບາໂອ້ະ ກາຍູ
ປູລິ້ຍ. ກືເຕອ ຈີລິ້ກ. ຈະ ເກອນະ ເຕດ. ກະ ເກອນະ
ປາຄິ້ຍຈ ຕູລກ ບາໂກຍຈ ຕູຣດ ກະ ຕູໂປະ.

พอโต๊ะหมอทำเปอตาวอเสร็จ ผู้ทำหน้าที่ตัดไม้ต้นเป็ดก็จะเลือกตัดไม้ที่มีความยาวประมาณ 2 -3 เมตร ไม่มีกิ่งไม้ ไม่ติดข้อ เพื่อจะนำไปทำกระดูกงู และถ้าเลือกแล้วก็นำข่าวสารที่เปอตาวอแล้วไปประพรมที่โคนต้นไม้ต้นเป็ดที่เลือกไว้ และชาวบ้านก็พากันตัดและช่วยกันปกเปลือก พอเสร็จและครบตามกำหนดก็ช่วยกันขนลงมาที่หมู่บ้าน

โกะ ลูมะะฮဲ ๓๕ จี่ บำโห้ะ. กายู กูเมอ. กาลา
บำโห้ะ กายู กูเมอ. บาวา ยาลัด ๓๓ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕
กายนู กูเมอ. กะนะ บำโห้ะ ๕๕ ๕๕ กายนู กูเมอ. นอก ๓
กำโตะฮဲ เบอ๓๕. เบอเมอเลอ. ๕๕ กามิ ๓๕ บำโห้ะ กายนู
กูเมอ กาลา๓๕. กิ๓๕ บำโห้ะ เบอเละฮဲ ๓๕ ๕๕ ๕๕.
กายนู กูเมอ ๕๕ ๓๕ บำโห้ะ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕
๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕. กิ๓๕ ๕๕ บำโห้ะ ๕๕ ๕๕.
๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕.

๕๕ กิ๓๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕
๕๕ ๕๕. กิ๓๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ กายนู กูเมอ. ๕๕ ๕๕ ๕๕
๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕. ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕
๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕.
๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕.
๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕.
๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕ ๕๕.

ส่วนพวกที่ทำหน้าที่ไปตัดไม้กำ พอเดินมาถึงต้นไม้กำ ถ้าจะตัดต้นไหนก็ต้องพูดว่า “พวกเราจะตัดไม้กำ” คือเป็นการขอขมาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การตัดไม้กำไม่มีพิธีมากเหมือนไม้ตีนเป็ด แคंबอกกล่าวก็ตัดไม้ได้แล้ว ต้นไม้กำต้องตัดต้นที่ไม่มีข้อ ยาวประมาณ 2 – 3 เมตร เมื่อตัดเสร็จก็ช่วยกันปอกเปลือกไม้กำ แล้วนับให้ครบ 140 ท่อน และมัดรวมกัน จากนั้นก็ช่วยกันนำมาที่หมู่บ้าน

จากนั้นก็จะมีเด็ก ๆ และคนแก่ตีรำมะนาคอยต้อนรับกลับสู่หมู่บ้านอย่างสนุกสนาน

ชาวอุรุกลาไวบงเชื่อว่า เวลาตัดไม้กำหรือไม้ตีนเป็ด มีข้อควรปฏิบัติ คือ อย่าลบหลู่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ อย่าพูดจาไม่ดี เป็นต้น

บวยจ มีถา ตาโตะ

เตะบุโกย ตีภา. โกะ เซอมียา มาแระฮ่ คุโตะ
ธาธา มุฮ่า. บวยจ มีถา ตาโตะ กามัยจ เตะ ฐุโปะ.
กะกัเตอ โกะ เซอมียา อาเมด โกะ โกย บารัก
มานะฮ่. เกอหมัก. ซีระฮ่. ปีไน้ง. แดด. ลีเลด มาทุ
ปีญกา. กะกัเตอ บารัก เตะ บุมอ นะ บวยจ. นะ
มีถา ตาโตะ. อาดา โกย ฐุโยะฮ่ ซี. บารัก มาฮะฮ่
ฮ่าญับ มาฮะฮ่ แดด ลีเลด มาทุ. เกอหมัก. ฮาระ
ปู้เถะ ตีภา บูลิ. ปีชะ เซอ บุกุยฮ่.

บุมอ ฐุโจะฮ่ แดด นะ บวยจ มีถา ตาโตะ. มีถา
จะนะ บวยจ ปาจัก เตะ ฐุโปะ. มีถา เตะ ฐุฮัด
ธานะฮ่. ฐุฮัด ยาลัด. กะกัเตอ บวยจ จาเระ กะ
โกะแจโกญ้ง. กะกัเตอ โกะ เซอมียา นะ ฐุโจะฮ่ แดด
เปอ กู้กแดด. นะลือฮัยจ จะ ตาโฮัด ฮีนี้ นะ อาดา
นามา เถอจะฮ่ ฮ่ามา ฐุเมอะฮ่ลาโวข เถด.

ทำพิธีขอตาโตะ

ช่วงเวลาประมาณบ่ายสามโมง ชาวอุรุกรักลาโวจรวมตัวกัน เพื่อทำพิธีขอตาโตะกามัจ ที่บ้านหัวแหลม โดยชาวบ้านจะนำขนม ของหวาน ข้าวตอก หมากพลู และเทียนขี้ผึ้งไปด้วย ส่วนของที่ โตะหมอใช้สำหรับทำพิธีคือ ขนมเจ็ดสี ไก่สุก ไก่ดิบ เทียนขี้ผึ้ง ข้าวตอก เหล้าขาว 3 ขวด บุหรี่ 1 ซอง

โตะหมอทำพิธีขอว่าจะจัดงานลอยเรือบริเวณบ้านหัวแหลม โดยขอเจ้าที่เจ้าทางและบอกกล่าวกับ บรรพบุรุษทั้งหมด จากนั้นชาวบ้าน

จะจุดเทียนบริเวณศาลตาโตะคนละ 1 เล่ม โตะหมอทำพิธีดูเทียน เพื่อทำนายว่า ปีนี้ปลา กุ้ง จะเยอะหรือไม่

อาดา ซาปา เตะ เบอนิณียช กะกัเตอ เตะ.
ราซา อุกัย จื่อ ปัยจ ซาปา เตะ เบอเละช อุกัยนิ
ณียช. นะ อาดา อารี ๓๖๖. กะกัเตอ โปด มียา
มากัด เตะ เบอเละช.

กะบุมอ ญาแระ จะ ๓๑๕๓ อินี มียา มากัด
เตะ บายิ นะญาแระ บรี ๓๑๕๓ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓
๓๑๕๓. ยานัน ๓๑๕๓ ๓๑๕๓. ๓๑๕๓ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓
๓๑๕๓ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓. บารัก เตะ นีองะ. บาวา
๓๑๕๓ ๓๑๕๓ เตะ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓. ๓๑๕๓ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓.
๓๑๕๓ ๓๑๕๓. เบอเละช มากัด บารัก เตะ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓
๓๑๕๓ ๓๑๕๓ มากัด เตะ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓.

บุมอ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓.
๓๑๕๓ ๓๑๕๓. นะ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓
๓๑๕๓. ๓๑๕๓ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓ ๓๑๕๓.

มีใครที่เคยบนไว้แล้วไม่ได้แก้บน ให้รีบแก้โดยด่วนหากชาวบ้าน
ไม่ได้แก้บน จะมีอันเป็นไป ทำมาหากินก็ไม่ได้

หากโຕ้ะหมอทำนายว่า ปีนี้จะทำมาหากินไม่ดี จะบอกให้ชาวบ้าน
ช่วยกันจุดเทียน และนำหมากพลูไปไหว้ช่วยขอกันอีก

เมื่อโຕ้ะหมอทำพิธีเสร็จแล้ว ของที่ทำพิธีส่วนกลางจะนำไปวาง

ไว้ริมน้ำทางทิศตะวันออก และวาง
ในป่าทิศทางตะวันตก เพื่อให้เจ้าป่า
เจ้าทะเลได้กิน ส่วนของที่ชาวบ้าน
ไปร่วมพิธีก็จะแบ่งกันกิน
ในระหว่างที่โຕ้ะหมอกำลังทำพิธี

จะมีผู้นำขอรับเงินบริจาคจากชาวบ้านที่ร่วมพิธีและนำไปให้โຕ้ะหมอ

ตีเมา ปรารุ่

เดะ ฮารี นาเญะ ลีเมาเบอลัยช่ เกอลับ.
เดะ ปูโกย ตีเกา. เกอปลา ตีเมา ปรารุ่ ซามา
ฮามา ลูเมาะฮลาโวยจ. โหะ เถองะฮ่ กี้เลา กี้ บาญะ
มาแระฮ่ ปาคัยจ เดะ กอซี เถองะฮ่ ตูโปะ ปรารุ่.

เกอปลา ปรารุ่ นะ มาแระฮ่ เถองะฮ่ ลุนัยฮ่.
ฮามา ตูโตะ ปรารุ่ อูลู. กิเเทอ บุมอ นะ มาแระฮ่
ลัยจ จะ เถองะฮ่ เกอเนา เเทด.

กะ ฮอย ซาละฮ่ นามา. ปาคัยจ บอยจ
เบอละฮ่ บายี. กาลาปา ฮามา ลูเมาะฮลาโวยจ
นะ ตูลก ตีเมา ปรารุ่ ปี.

ฮารา นะ ปรารุ่ ฮาดา ปาญัก อูวา รวยจ
ตีเกา เเดอปา. ปีลั๊ก ฮาฮัด ฮารา นะ ปรารุ่ เเทด
ฮูปา. เเทด ฮูปา อูโตะ เดะ เกอปลา เถองะฮ่
ตูโตะ ปรารุ่.

ต่อเรือ

ในวันขึ้น 15 ค่ำ ช่วงเวลาประมาณตี 3 หัวหน้าต่อเรือพร้อมกับชาวบ้านบางส่วน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชายมารวมกันที่ศาลากลางหมู่บ้านเพื่อต่อเรือ

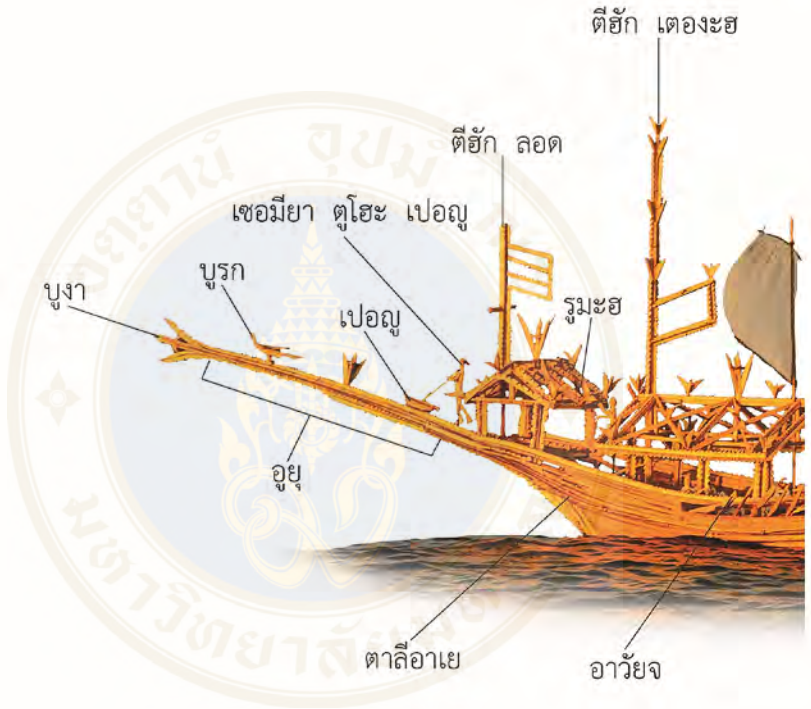
โดยหัวหน้าเรือจะมาตั้งกระดุกงกับหัวเรือก่อน แล้วโต๊ะหมอลงมาตรวจดูว่าตั้งถูกหรือไม่ ซึ่งหากไม่มีปัญหาอะไรติดขัดหัวหน้าเรือและชาวบ้านจะช่วยกันต่อเรือ

ขนาดของเรือมีความยาวประมาณ 4 – 5 เมตร ในแต่ละปีขนาดของเรือจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับการวางองศาของหัวหน้าต่อเรือ

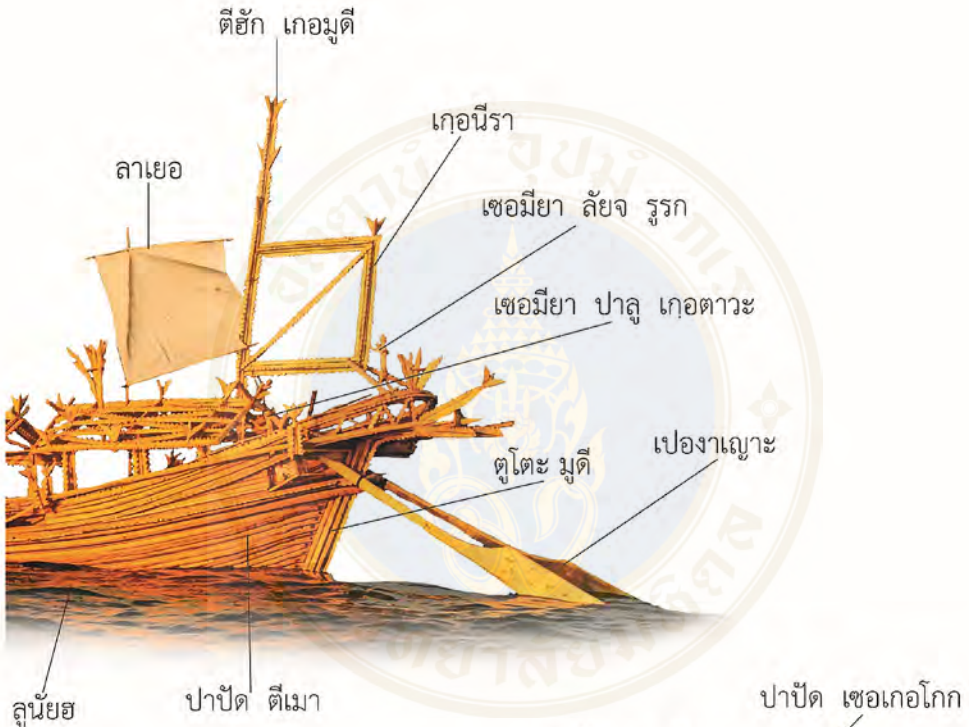
เรือในพิธีลอยเรือ บ้านสังกะอู้

โครงการ “แนวทางในการศึกษาศักยภาพของชุมชน เพื่อการอนุรักษ์
และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอูร์ก
บ้านสังกะอู้ ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ

ไกรจักร

ต.เกาะลันตาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่

และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม
ลาโวจ
กระบี่”

ປີລັກ ກາລີ ເຈະ ຕີເມາ ປຣາຊູ່. ນະ ອາດາ ເໜ່ອມີຍາ
ໜ້າໂຈະ ປັຍຈ ຮອຍຈ ລີມາ ອູຣັກ ໜ້າອູຣັກ ນະ ລັຍຈ ເຈະ
ຜູ້ໂຕະ ປຣາຊູ່. ສ່າມາ ມູຕີ ປຣາຊູ່. ປາດັຍຈ ເຈະ ປຣາຊູ່
ຜູ້ເຕອ ບູຈາ. ເປອຽ. ເໜ່ອມີຍາ ຜູ້ໂຂະ ປາຣີ. ຕີມະ. ບາຣັກ
ອີຕູ ເຕດບຣີ ປູຕຸຍຂໍ ກີເຕອ ເປອຽ ເໜ່ອມີຍາ ບູຣກ. ໜ້າໂຂ່.
ເຈັບເປອ.

ກະກີເຕອ ບາຣັກ ເຈະ ບວຍຈ ປຣາຊູ່ ເຈະ ລູປາ ເຕດ
ເບອເລະຂໍ. ຜູ້ເຕອ ລາເຍອ ປຣາຊູ່. ຣູມະຂໍ ຕີກາ ປີຢີ.
ເປອ ຈາຍາ ຈະ ນາຕີ ຣູມະຂໍ ເໜ່ອມີຍາ ເປອກັກ ເກອ ມູຕີ
ປຣາຊູ່. ສ່າມາ ເໜ່ອມີຍາ ເບອນາເງະ ລາເຍອ. ສ່າມາ ເໜ່ອມີຍາ
ເປອກັກ ເກອມູຕີ. ບາຣັກ ເຈະ ເປອກະ ປຣາຊູ່ ກູຜາ ອາເມດ ປູໂລະຂໍ
ບວຍຈ ສີປາກູ ສ່າຍາສ່າປີຂໍ.

ในการต่อเรือจะมีผู้รับผิดชอบหลัก 4 -5 คน คนหนึ่งจะดูที่หัวเรือ และ ท้ายเรือ รวมถึงของตกแต่งภายในเรือ เช่น ดอกไม้ เต่า คนแทงปลากระเบน ปืน ซึ่งของตกแต่งที่จะขาดไม่ได้ คือ เต่า คน นก สมอเรือ ฆง นอกจากนี้ส่วนประกอบของเรือที่สำคัญคือ ใบเรือและบ้าน 3 หลัง โดยเชื่อว่าเป็นบ้านพักของคนขับเรือ คนคุมหางเสือเรือ และ คนขึ้นใบเรือ ส่วนในการประกอบเรือจะใช้ตะปูที่ทำจากไม้ไผ่ทั้งสิ้น

ตีเมา ปราฐุ ปาจัก เตะ กาลา นูตฺ. โกะ
ลุมะอะฮ์กัตา ปาคัยจ ซามา ฆี ตีเมา เตะ ฎุโปะ.
บวยจ ปราฐุ ลีมา ยับ ฐุตะฮ์ ฎุฎุ เตะองะฮ์ มาลัษ.
เตะองะฮ์ ตีเมา ปราฐุ. อาดา ลุมะอะฮ์กัตา ปาลู
กั๊อแน็ก ซื่อ มาตา. เปะ ฮ่อย เปอมาลูลู ฐุบารุ.
อาดา โกย มะฮ์รุมะฮ์ นะ ลุมะอะฮ์ลาโวยจ. เตะ
มากัด อาระ.

เตะองะฮ์ บาญะ ลานี ลุมะอะฮ์กัตา นะ ฎุลก
ตีเมา ปราฐุ เตะ กอซี ดาลัษ ฎุโปะ. เตะ เซอกากู
บวยจ ลามา ฆุโกย เซอฆุโละฮ์ ยับ. อาดา เปอมาลูลู
ลุมะอะฮ์กัตา. ยางัน ปอมาลูลู ฐุบารุ ฆุกา. ๓ะฮ์ บากัก
เตะ ตีเมา ปราฐุ ฐุตะฮ์ ๓ะฮ์. โชะะ มาตา อารี
บาละฮ์. ลุมะอะฮ์กัตา มาแระฮ์ ปาคัยจ นะ แอ ปาจัก.
เตะ เซอกากู บาวา ยาลัด ปราฐุ ปาจัก ฆี รอยจ
ฎุโปะ. ยาลัด ยาโวฮ์ ลีมา กัโล.

การต่อเรือในอดีต ชาวบ้านจะรวมกันไปต่อเรือที่บ้านหัวแหลม ใช้เวลาต่อเรือ 5 ชั่วโมง เสร็จก่อนเที่ยงคืน ในขณะที่ต่อเรือจะมีชาวบ้าน ตีโทนอย่างต่อเนื่อง ไม่มีดนตรีสมัยใหม่ มีขนมพื้นบ้านและไม่ดื่มเหล้า

ในปัจจุบัน ชาวบ้านจะรวมกันต่อเรือที่ศาลากลางบ้าน ที่บ้าน สังกาอู๋ โดยใช้เวลาประมาณ 10 ชั่วโมง มีทั้งดนตรีพื้นบ้านและดนตรี สมัยใหม่ร่วมด้วย

หลังจากนั้นเมื่อต่อเรือเสร็จแล้ว ในช่วงบ่าย ชาวบ้านจะมารวมกันเพื่อเตรียมแห่เรือจากบ้านสังกาอู๋ไปถึงบ้านหัวแหลม ระยะทาง ประมาณ 5 กิโลเมตร

บาวา ปาจัก

บาวา ปราฐู ดาตัก เซอกากู รอยจ กะ ฑูโปะ.
ลุมะฮักกีตา นะ ปากัยจ ญาวา จะกุกะ. อาดา ซาวารา
บานา. รัมโฆง. มาญัก ยาลัด. บวยจ ปรี รัมัย.

เดะ นะ บาวา ปราฐู ปาจัก. นะ อาดา เปอนานา.
ลัมโพง. เกอนัก. ปราฐู ปาจัก. กะกัเตอ ลุมะฮักกีตา
นารี รัมัย. บารัก ฮีนี้ ยาดิ ลากู บามัย บายิ นะ
กีตา. กัเตอ ยาดิ บารัก เดะ กีตา บวยจ ปีล็กตาฮัด.

ตานานะ รอยจ กะ ฑูโปะ. บาวา ปราฐู ปาจัก
ปี เบอกีลิก เดะ ดาโตะ ติกา กาลิ. กัเตอ บาวา ปี
เตอจะฮัด เดะ ลอด อูฮิ บานา.

แห่เรือ

ในการแห่เรือจากบ้านสังกาอู่ถึงบ้านหัวแหลม ชาวบ้านมีการแต่งตัวสวยงามกันอย่างเต็มที่ มีเสียงดนตรีบรรเลงตลอดเส้นทาง สร้างความสนุกสนานให้แก่ชาวบ้าน

ในการจัดขบวนแห่เรือ จะเริ่มจากป้ายขบวน เครื่องเสียง โทน เรือ และชาวบ้าน ถือว่าเป็นจุดเด่นที่สำคัญของการทำพิธีลอยเรืออีกด้วย

เมื่อถึงบ้านหัวแหลม ขบวนแห่เรือจะแหวนที่ศาลาโต๊ะ 3 รอบ และนำไปตั้งที่หน้าศาลาประกอบพิธี

นารี บานา

เตะ บุกโกยจ ลาปัด. ตานา เกอลับ อาดา บวยจ
ลาภู นารี บานา. อาดา โกะ บารัก เตะ บวยจ ลาภู.
บาทัน กาลานูต. ฮามา เลอปัยจ กาลานูต. นะ บุมอ
เซอมียา อูจ.

ตานา บุมอ บวยจ ลาภู นารี บานา ชูตะฮ์ ตะฮ์.
โกะ ลูเมะฮ์ลาโวจจ นะ แมะ ปาคัยจ นารี กิลิก ปราฮ์
ปาจัก. รอยจ เตองะฮ์มาลัป กิเตอ อูชี เลบาละ ปุลัก.

รำวงรำมะนา

ช่วงเวลาประมาณ 2 ทุ่มจะมีการทำพิธีรำมะนา โดยเครื่องที่ใช้ในพิธีได้แก่ หมอนโบราณ และเสื่อใบเตย ซึ่งหมอนโบราณจะเป็นหมอนของโต๊ะหมอนคนแรก

เมื่อโต๊ะหมอนทำพิธีรำมะนาในเพลงสำคัญเสร็จแล้ว ชาวบ้านก็จะมาร่วมกันรำวงรอบเรือ

សេបាលេ

សេបាលេ ណាតី បារីក ខួបី ឆា ទេះ ឆេអឺមីយា
បរយជ ពះ កាលាន្តុត្ត. សេបាលេ ងះ បរយជ ពេទងះខ័
មាស័ប. បី បូមម ងះ បរយជ លាក្ខ លេបាលេ ងះ ខាតា
លាក្ខ ឆ្នាតី កែះ បាណា. ងះ ឋាត្ត ត្តុវា តីក្រា កះ
បាណា បាត្ត. សេបាលេ ឋត ឆ្នុតះខ័.

សេបាលេ ងី ខាមេត ខាយេ ម៉ះ ឆ្នុវីយជ កែះ
ឆេអឺមីយា. បី កេខណា កែះ ឆ្នាវា បេខលេខ័ បាឋែះ
កេរាះ. បារីក ពេត បាយិ បីឆ្នា ឆាឆ្នុយជ. បី ឆាមា
ខាយេ លាវៃយជ. ក្រាតែះខ័ បរយជ ឆាបិឆ័ ឆាឆ្នុឆា.

เลบาล

ในช่วงเวลากลางคืน โต๊ะหมอจะทำพิธีเลบาล (เล - บา - เล)
เลบาลเป็นการละเล่นชนิดหนึ่งที่ปฏิบัติกันมาแต่โบราณ เลบาล
จะทำขึ้นในเวลาเที่ยงคืน ซึ่งโต๊ะหมอจะทำพิธีและจะมีการตีรำมะนา
2 - 3 เพลง ทุกครั้งที่มีการละเล่นเลบาลจบ เพลงเลบาลก็จะหยุด
เลบาลเป็นการเอาน้ำมาสาดกันให้โดนร่างกาย ซึ่งถือว่าการ
ล้างเคราะห์อีกวิธีหนึ่ง ถือเป็นการล้างสิ่งไม่ดีให้ลอยไปกับน้ำทะเล
ต้องทำกันทุกคน

อารี ปาจัก

อารี นูลัด ตูโรยจ โષะ เซอเกอลับ นูโกย ลีมา.
นาตี อารี อาเมต ปราฐู ปี ฮ่าญออยจ. ปี อาตัยจ บารัก
เตต บายี. อาตัยจ ปี ฮ่ามา โกะแจโกะญั้ง. อุรุกรลาโวยจ
อาเมต บร้ยฮ่อ. ฮ่ามา บารัก เตะ กรัด. อาดา กูญ.
โปะ. นะ กั๊ตา. เบะฮ่อ เตะ เกอตัยฮ่อ. กั๊เตอ บาวา ปี
เบะฮ่อ เตะ ปราฐู.

เซอมียา ปาคั๊ยจ มาโષะ บวยจ ลูเมอ ญาวา
ฮ่ามา เกอหมัก. ปี บารัก เตต บายี เตอเบะ ปี กั๊เตอ
โกะเปอญาเกะ ฆุกา

กะกั๊เตอ นูมอ นะ จูโจะฮ่อ แดตปี บาลก โกะแจ
โกะญั้ง. กั๊เตอ ลั๊ยจ จะ อาดา โกะแจโกะญั้ง กะ
เบะฮ่อ ฮ่าญออยจ เตต เปอตัยจ ปราฐู ฮั๊น ลากั๊. ๓๗ปี
กะ อาดา โกะแจโกะญั้ง แมะฮ่อ ซ่าโมยจ บารัก ๓๖
บารุ ๗๗ เปอตัยจ.

ลอยเรือ

ในวันแรม 1 ค่ำ ช่วงเวลา ตี 5 เป็นวันที่นำเรือไปลอย เพื่อส่งของหรือสิ่งไม่ดีผ่านไปยังบรรพบุรุษ ชาวบ้านจะนำข้าวของเครื่องใช้ เศษเล็บ เศษผมของตนเอง ห่อและนำไปกับเรือ โดยผู้เข้าร่วมพิธี จะนำเอาข้าวตอกมาลูบตัวเพื่อให้สิ่งไม่ดีออกไปหรือขับไล่โรคภัยไข้เจ็บ

จากนั้นโต๊ะหมอมจะจุดเทียนเพื่อเรียกบรรพบุรุษและดูว่ามีบรรพบุรุษมารับหรือยัง หากยังไม่มีก็จะยังไม่ปล่อยเรือออกไป แต่หากมีบรรพบุรุษมารับเรือแล้วก็จะปล่อยเรือ

កេរ្តិ៍ពេញ ក៏បាលា ក៏រា នេះ មេលោ ចេះ ខាលេះ
កេ លាវិស័យ. ខាលេះ កេ ភ្នំត្រី. ខាលេះ កេ លាវិស័យ.
កេ ខេត្ត កាលី. បារូ ពាណា ចេះ ខេត្ត កេ លេខ. កេ
ខេត្ត កេ ខេត្ត. បារូ មេលោ ខេត្ត កេ ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត.
បារូ កេ លាវិស័យ ខេត្ត បារូ កេ ខេត្ត បារូ ខេត្ត ខេត្ត.

កេរ្តិ៍ពេញ ខាលេះ ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត
ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត
ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត

ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត
ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត
ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត
ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត ខេត្ត

โตะหมอจะพูดว่า “อาละฮ กะลาโวจ” เพื่อให้ชาวบ้านหันหน้าไปทะเล จากนั้นโตะหมอจะดูเทียบเป็นครั้งที่สองและพูดว่า “อาละฮ กะฮูตัต” เพื่อให้ชาวบ้านหันหน้าไปข้างบนและครั้งที่สามโตะหมอจะพูดว่า “อาละฮ กะลาโวจ” หมายความว่า มีบรรพบุรุษมารับของแล้ว

จากนั้นชาวบ้านก็จะยกเรือพร้อมทั้งส่งเสียงโห่ร้อง และนำเรือไปปล่อยบริเวณหลังเกาะกรวง ซึ่งเป็นจุดที่ปล่อยเรือเป็นประจำทุกครั้ง

หลังจากปล่อยเรือเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ที่ไปปล่อยจะกลับเข้ามาโดยข้ามเส้นที่โตะหมอขีดไว้ เรียกว่าเส้นฮาดัก เพื่อไม่ให้ผีตามกลับมา

บาโหะ กายู พาดัก

ซุเดะฮ์ เปอปปัยจ ปราฮุ่ ปาจัก ดะฮ์. ลูเมะฮ์กิตา
มานา เตอจะฮ์ ปี บาโหะ กายู บุกอ. นะเมะ บวยจ
พาดัก. บวยจ ยาตี เซอภัยจ บาร์ก ๓ะระฮ์. เซอภัยจ
โกะ ฮ่าตุ เดะ นะ มาแระฮ์ บวยจ ๓ะระฮ์.

ปี บาโหะ กายู พาดัก. นะ อาดา เกอปาลา
บาโหะกายู. ฮ่ามา อาดา เซอมียา บาวา ปาลู กุ๊ฮัก.
อาดา นะนานะ มาแระฮ์ ปาลู บาวา ยาลัด บาร์ก นะ
บวยจ. กายู พาดัก อาดา กายูบุกเกอ ดาโหวด ปาลัยฮ์.
มาแระฮ์ จุลัด บรี เบอฮารี มาแระฮ์ ฮักภัยจ เดะ กายู.
โหะ ฮาตัยฮ์. โหะ กิริ. โหะ กานัน. จาจะ ลูโยะฮ์
เปอปปัยจ. ลามูลาเปะ ยุกลีเฮ. ซุฮัยบารุ. โหะมะละ.

ตัดไม้พาดัก

หลังจากที่ปล่อยเรือไปเรียบร้อยแล้ว ชาวบ้านกลุ่มหนึ่งจะต้องไปตัดไม้ปางแร่ สำหรับทำไม้พาดัก เพื่อเป็นเครื่องหมายป้องกันสิ่งไม่ดีหรือภูตผีปีศาจมาทำร้าย

ในการตัดไม้พาดักนั้นจะมีหัวหน้าตัดไม้พร้อมกับมีขบวนแห่ด้วยเสียงโทน ซึ่งมีเด็ก ๆ มาร่วมเล่นดนตรี และเดินแห่

ส่วนประกอบของไม้พาดักมีไม้ฝั่งแร่ ใบพ้อ ฉีกให้เป็นเส้น และติดบริเวณด้านบน ด้านซ้าย และขวาของไม้พาดัก โดยไม้พาดักมีทั้งหมด 7 ต้น

ก่อนที่จะปักไม้พาดัก โตะหมอจะทำพิธีบอกกล่าวและจะนำไม้ไปปัก 7 แห่งได้แก่ อ่าวละตัน คลองปอ อ่าวมะละ และ อ่าวควน อ่าวพร้าว หัวแหลม และสังกาอู้

เตอโละ บุกะ. เตอโละ กามะ. เตอโละ เซอกากุ.
ฮาทากานู เดะ ตูโปะ.

กะกัเตอ นะ ฮาดา กายู พาดัก. เดะ นะ จี
เบอะฮဲ เดะ โกะ ตูโปะ เดะ เซอมียา ตูโละ. เบอเละฮဲ
จี กายู บาดัก นี เซอกักยจ บารัก เตด บาญี. โกะ
ฮาทู. ยาจัน ปี มาโไซะ เดะ ตูโปะ นะ อุรุกรลาโวขจ
เบอเละฮဲ.

จากนั้นนำไม้พาดักที่เตรียมไว้ไปปักตามอ่าวใหญ่ที่มีคนอยู่
ให้ไม้พาดัก หรือไม้กางเขนนี้ช่วยกันสิ่งที่ไม่ดี หรือพวกผีปีศาจไม่ให้เข้ามา
ในหมู่บ้านได้

บวຍຈ ອາຍ ຊູບໍ່ຍຈ — ມານີ ອາຍ ຊູບໍ່ຍຈ

ບາຣັກ ບວຍຈ ອາຍ ຊູບໍ່ຍຈ ອາດາ ດາໂວດ ຈູໂຣື່ອ
ບາຟາ. ບູຈາ ຟິນັ່ງ ຈູໂຍະອໍ ຍາຣີ. ບູຈາ ກາເມ ຈູໂຣື່ອ.
ດາໂວດ ມໍ່ຍອ ດາໂວດ ຟິຣະ. ອາເມດ ເກອເມີຍນ ຟີ ຍາລັດ
ເບອກິລິກ ເຕະ ກາຍູ ພາດັກ ຕີກາ ກາລີ. ກີເຕອ ອາເມດ
ປຣີ ກະ ບູມອ. ກີເຕອ ບູມອ ອາເມດ ເກອມັກ ມາແຣະອໍ ປຣັກ
ເຕະ ແດດ ຕູ້ອັດ ກູຣີ. ອາເມດ ແດດ ມາແຣະອໍ ຫຼືຣັກ ເໜບາດັກ.
ຟີ ຈູໂຈະອໍ ເປອເລອກໍຍຈ ເຕະ ມູໂລະອໍ ກູຣີ. ກີເຕອ ບູມອ
ອາເມດ ແດດ ຕູຕກ ເຕະ ອາຍ. ກະ ແດດ ກູເກອ ເຕະ
ອາຍ ເປອຈະອໍ ອາຍ ບາຍີ. ກະ ຕູຕກ ແດດ ເຕະ ອາຍ
ເຕດ ເປອຈະອໍ ອາຍ ທະຣະອໍ. ກູໂຕະອໍ ເຈອບູ ແດດ ບວກ
ນອກ ເຕດ ເປອຈະອໍ. ອໍາຕາອານູ ເຈອບູ ອາຍ ກູຣີ ລກ
ບາຍີ ແມະ ເປະອໍ.

ກະກີເຕອ ປູລັກ ອາເມດ ແດດ ປູລັຍອໍ ການັ້ນ ເຕະ
ມູໂລຍຈ ກູຣີ ຕີກາ ກາລີ. ປູລັຍອໍ ກີຣີ ຕີກາ ກາລີ.

ทำน้ำมนต์

เครื่องใช้ในการทำน้ำมนต์ประกอบด้วย ใบสี 7 อย่าง ดอกหมาก 7 ก้าน ดอกมะพร้าว 7 ก้าน ใบทอง ใบเงิน นำมารวมกันแล้วทำพิธี

ก่อนทำน้ำมนต์จะต้องนำกำยานไปวนรอบไม้กางเขน 3 รอบ และนำมาให้ไต่ะหมอ จากนั้นไต่ะหมอจะนำดอกมาโรยที่เทียน เจ้าของโองน้ำมนต์นำเทียนมาคนละเล่ม ไปจุดและวางไว้บนปากโอง แล้วไต่ะหมอก็หยดเทียนลงในน้ำ หากหยดลงไปใต้น้ำแล้วเทียนแตก แสดงว่าดี แต่ถ้าหยดลงน้ำแล้วเทียนไม่แตก แสดงว่า

ไม่ดี ต้องตักหยดเทียนที่ไม่แตกออกไปเสียก่อน แล้วตักน้ำจากโองอื่นมาใส่

ฮ่าตา อานู อามัด ตาโหวด มัยฮ์ ฮ่ามา ตาโหวด
ฮີระ เจอลู ตาลับ อายะ ตีฎา กาลิ. กะกิเตอ ฆิ อายะ
พุกุ ตูรต ตาลับ กูริ. กิเตอ ชูตชะฮ์ ลากู อายะ ฮูบัยจ ๓ชะฮ์.
บากัก กิเตอ โกะ ตูฮ์ด กูริ อากะ กูริ อายะ ฮูบัยจ.
กะกิเตอ ปาคัยจ บอเปอจะฮ์ ฆิ มานี ๓ชะฮ์.
เซอมียา มานี ลามูลา อามัด อายะ บายิ เตอโปะ
ปาลา ตีฎา กาลิ. กะกิเตอ บอชุกิ ๓ชะฮ์ มูคา กิเตอ บารู
มานี ตูโรยจ ฮ่ามา โอะ. เกอเนา มานี ฆิ ฮ่าบิฮ์ กูริ.
บอบาลิ เตต เบอละฮ์ ตาโรชะฮ์ ๓ชะฮ์ ๓ชะฮ์ ตาโรชะฮ์ ตีฎา
อารี. กิเตอ อามัด กูริ บาลิ รุมะฮ์.

จากนั้นนำเทียนวนขวา บริเวณปากโอ่ง 3 รอบ วนซ้าย 3 รอบ
แล้วนำใบเงิน ใบทอง จุ่มลงในน้ำ 3 รอบ แล้วจึงรดใบเงิน ใบทอง
ให้น้ำหยดกลับลงโอ่ง เป็นอันเสร็จพิธี

หลังจากทำน้ำมนต์เสร็จแล้ว เจ้าของโอ่งจะยกโอ่งใส่น้ำมนต์

แล้วแยกย้ายกันไปอาบน้ำตาม
ครอบครัว โดยคนอาบน้ำคนแรก
จะเอาน้ำราดหัว 3 ครั้งก่อน จากนั้น
นำมาล้างหน้าจึงจะสามารถอาบน้ำ
หรือดื่มได้ ซึ่งจะต้องอาบน้ำมนต์
ให้หมดและห้ามนำโอ่งกลับบ้าน
เป็นอันขาด

กาลา นุตุ ลูเมะฮ์กีตา. นาตี ชูตะฮ์ มานี อาย
อุบัยจ. ลูเมะฮ์กีตา นะ ยาลัด บาลี รุมะฮ์ บาวา บรัยฮ์
กูญะ เตะ บุมอ บวยจ ลากู ตะฮ์. มาแระฮ์ ปรั๊ก เบอกีลิก
รุมะฮ์ อุกู เตะ นะ มาไซะ รุมะฮ์. เปอจาया จะ ปรี บารัก
ตะระฮ์ เตะเบะ ปี. ตานา บาลี รอยจ รุมะฮ์ เปอจาया
จะ ตานา บาลี รอยจ รุมะฮ์ เตะ ปี บรู. เตะ ปี เตะเบะ
ลาโวยจ. เปอจาया จะ กะ บรู แฉยั้ง นะ ฏูโรยจ มาแระฮ์
เตะ รุมะฮ์.

ตาลี บรูยฮ์ นี ปรั๊ก บรัยจ กูญะ เตะ ราวา รุมะฮ์.
ตาลี จะ วะตุ นี ยาลัด เปอนี บายิ บาลี รุมะฮ์. เซอไน้ง
กีเตอ เซอมียา บาลี ปีล็ก อารี เตะ ชูปา กาลานุตุ.
กาลา ปาจัก เตะ ฮาปีฮ์ เตะ บาลี.

ในอดีต หลังจากชาวบ้านอาบน้ำมนต์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ชาวบ้านจะเดินทางกลับบ้าน โดยนำข้าวสารผสมขมิ้นซึ่งผ่านการทำพิธีของโต๊ะหม่อมมาแล้วนำมาโปรยบริเวณรอบ ๆ บ้าน ก่อนที่จะเข้าบ้าน เพราะเชื่อว่าจะไล่สิ่งที่ไม่ดีออกไปได้

เมื่อชาวบ้านกลับถึงบ้านแล้ว ห้ามส่งเสียงดัง ห้ามออกทะเล เนื่องจากเชื่อว่า หากส่งเสียงดัง บรรพบุรุษจะตามกลับมาที่บ้าน

แต่ปัจจุบัน การโปรยข้าวสารผสมขมิ้น เกิดขึ้นบางบ้านเท่านั้น เนื่องจากการเดินทางสะดวกขึ้น จึงสามารถเดินทางกลับบ้านได้ทุกวัน ไม่เหมือนเมื่อก่อน ถ้างานลยเร็วไม่หมดก็ไม่ได้กลับบ้าน

